

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kjøb Sandhed og sælg den ikke!

—•••••—
Tale,

holdt ved

Reformations-Subelfesten i Metropolitan-skolen
den 31te October 1836
af
Skolens Rector.

Udgiven

tilligemed tilhørende Sange

som

Indbydelseskrift

til

den aarlige offentlige Examen

i

Metropolitan-skolen

i September 1837.

af

N. Lang Rissen,

Dr. Philos. og Mag. Art., Professor og Rector scholæ, Ridder af Danebrogen.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Zostrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

I.

Kjøb Sandhed og sælg den ikke!

Tale

ved

Jubelfesten,

til Grundring om Reformationens Indførelse i Danmark
for 300. Aar siden,

høitideligholdt

i

Metropolitanskolen

den 31te October 1836, om Etermiddagen Kl. 7.

af

Skolens Rector,

Dr. N. Lang Nissen.

Hoie og ædle Forsamling!

Hæder og Belsignelse er dog altid Sandhedens Seier og Løn; Skjændsel og Forbandelse Løgnens visse Straf.

Derfor lyder alt fra den graae Oldtid den vise Salomos Stemme ned til vore Dage: "kjøb Sandhed, og sælg den ikke!"*) Derfor skal denne ærværdige Stemme lyde til os paa denne Dag, paa hvilken vi ere her forsamlede for med taknemmelige Hjerter at ihukomme Guds faderlige Belgjerning imod vort Fædreland, at den ved Luther iværksatte Kirkeforbedring, ved tredie Christians kloge og kraftfulde Foranstaltning, indførtes ogsaa her i Danmark. Thi, var der nogenstinde en Fest, der ret egentligen kunde siges at betegne Lysets Seier over Mørket, Sandhedens Seier over Løgneren, da er det vistnok denne Fest, der skal minde os om, hvorledes den evangeliske Lære, der saalænge var tilhyllet med Banviddets ublueste Paafund, ved Guds Bistand atter tilbagevandt sin forrige Keenhed.

Hvor venlig forkyndte sig ikke Christi Lære i denne sin Keenhed fra den fromme himmelfendte Lærers milde Læber! "kommer hid til mig alle I, som arbeide og ere besværede! jeg vil give Eder Hvile.**) Jeg er Veien og Sandheden og Livet.***) Læge mit Nag paa Eder! thi

*) Ordspr. 23 C. 23 B.

**) Matth. 11, 28.

***) Joh. 14/ 6.

mit Nag er gavnligt, og min Byrde er let.”*) Saaledes talde han; og allevegne fra samledes Menneskers Skarer omkring den Forjettede; og Sandhedens Røst udgik mildtlydende fra hans og fra hans Udsendtes Læber. Og Menneskene bekjendte det i den vide Verden, at Christi Nag er gavnligt, og hans Byrde let. Og de lovede Gud, at de havde fornummet Sandheden, og at Sandheden havde gjort dem frie.

Men hvor mørk og grusom en Skikkelse dristede sig ikke Munkelyst og Klerkevalde til, i Tidens Løb, at isøre denne milde og menneskekjærlige Lære! En romersk Biskop, umættelig i sin Higen efter jordist Magt og jordist Høihed, vover fræk at optaste sig til hele Christenhedens Overhyrde. Omgiven af et glimrende Tjenerstab af Klerke-Hofmænd, blues han ikke ved at kalde sig Christi Statholder paa Jorden, hans, der var ydmyg og sagtmodig i Hjertet, og der paa sin Vandring herne de ei havde det, hvortil han kunde helde sit Hoved. Nedsjunken i Overdaad og Bøllyst, glemmer han sin himmelske Herre og Mester, og pønser kun paa Midler til at befæste sin Vælde og at berige sit Skatkammer. Med Christi Navn paa Læberne og Mammons Navn i Hjertet forvandler han Frihed til Trældom og Sandhed til Løgn.

Da udrugedes efterhaanden i det pavelige Hofs Lønkammer de skjændige Planer til at holde Folkene, Fyrste med Undersaatter, i Lænker: nu Skjærsbildens fæle Gjenfærd, udtænkt for at angste det svage Sind, og at afpresse Armoden som Rigdommen dens sidste Hvid, nu den ublueske af alle Ubluesheder, den al Skammelighed overbydende Ufladshandel, til at fylde Paven's Skatkammer med Syndens Blodpenge. Vi ville her ei erindre om flere af de mange Munkesæfensets Paafund, for hvilke Christi milde Lære maatte tjene til Skjul. Ved det Anførte skulde vi kun minde os om, hvorvidt Skindhelligheden tør drive sit Spil,

*) Matth. 11, 30.

naar Menneſter ikke blues ved, for uſel Bindings Skyld, at træde Menneſkeheden under Fødder. Og ſaaledes vilde den hele chriſtne Menneſkehed, i dens dybe og langvarige Fornedrelſe under Munkeveſenets Aag, have bedæftet ſig med Glam og Skjændſel, derſom ei enkelte fromme og oplyſte Mænd, i de ſidſte Aarhundreder før Pavedømmets Fald, ſaaledes havde afløret Bedraget, at vi, om de end maatte ligge under for Overmagten, dog maae erkjende i dem Menneſkehedens Velgjørere, der, med Dpoffrelſe af deres Liv, have forberedet den i Tidens Fylde fuldførte Kirkeforbedring.*)

Thi Sandhedens Koft forſtummer aldrig ganſke. Lad derfor end afmægtig Klerkehevn opgrave en Bickleſſs Been af Jordens Skjød, eller en troeløs Kirkeforſamling flæbe en Johan Huſs til Baalets Flamme! Selv med deres Skjebne for Dine ſkal dog en ringe Bjergmands Søn**) ei fattes Mod til at lade Sandheden endnu engang byde Løgnen Erods, og han, den Sandhedens gjeve Helt, ſtandhaftig, ydmyg i ſit Hjerte, ſtærk og mægtig alene i ſin Gud, ei mangle Kraft til, naar Herren vil, at fuldbringe Værket.

Saaledes blev da i Luthers Fædreland den Gjerning fuldført, ſom Seclers Jubel til evige Tider ſkal ihukomme. Og da maatte maaſkee Noget mene, at ſaa kunde vel den ſamme Gjerning ei længere være vanſkelig at fuldføre ogſaa i Danſkens Fædreland. Dog var det ei mindre end 19 Aars Kamp, ſom dens Udførelſe her ſkulde koſte. Thi, omendſkjønt Danmarks Konger***) paa den Tid vare Reformationen op-
 rigtigten hengivne, var dog Kongemagten da altfor bunden og indſtrænket af den rige og mægtige catholiſke Geiſtlighed, til at ei mange og ſtore

*) Bickleſſ, † 1324. Joh. Huſs, † 1415. Hieronimus fra Prag, † 1416. Savonarola, † 1498.

**) Morten Luther, 1517.

***) Chr. 2., Fred. 1., Chr. 3.

Hindringer maatte blive at bekjempe. Hertil kom, at den Konge, hvis tiaarige Regjering indtraf i denne Periode, og hvis hele Færd, under de vanskelige Omstændigheder, hvori Landets Religionsanliggender da befandt sig, var en Kjæde af den største Wiisdom, Sindighed og Fasthed, — at Frederik I. (var det ei ubeskedent, jeg vilde da vove at kalde ham vor Frederik den Vis) skulde døe,*) uden at see Bærket fuldbragt. Og, da Kongevalget til den ledige danske Throne, ved Klerkevesenets Rænker, fra Tid til anden uddroges, saa blev der ikke Ende paa Uroelighederne, førend III^{die} Christian, efter ved Vaabenmagt**) at have gjort det paa ham faldne Valg til Thronen gjældende, paa Rigsdagen i Kjøbenhavn 1536,***) med Folkets Samtykke kunde erklære Pavedømmet at være afskaffet og den evangeliske Lære antaget hele Landet over.

Det var da tre af Danmarks Konger, som de mægtige catholske Biskopper vovede saalænge at byde Spidsen. Vi kunne da heller ikke forestille os den Mand's Skjebne, som blev det fornemste Redskab til Kirkeforbedringens Indførelse i Danmark, anderledes, end at det maatte blive en haard Kamp, han med det samme Klerkevesen fik at bestaae. Denne Mand,****) ligesom Luther, fød i ringe Stand, en fattig Bondesøn, var i sin Ungdom og Manddom elsket og agtet af Alle for sit herlige Nemme og Flid i sine Studeringer. Derfor fik han ogsaa, da han var indtraadt som Munk i Antvorskov Kloster, af Klosteret Understøttelse til at gjøre en Udenlandsreise, for at udvide sine Kundskaber. Og see, da vilde Gud, at det skulde træffe sig saa, at det skulde være just Aaret 1517, det Aar, i hvilket Luther op slog paa Kirkedøren i Wittenberg sine bekjendte 95 Sætninger imod Afskads-handelen, og da hele

*) 1533.

**) d. 29 Juli 1536.

***) den 30 October.

****) Hans Tausen, fød 1494 i en Landsbye Virkende ved Hjerteminde.

Eydskland derover var i den meest levende Bevægelse, at Tausen tiltraad denne Reise, paa hvilken han ogsaa kom til Wittenberg, og hørte Luther og Melancthon, hvis Skrifter han paa sin Reise havde slugt med Tanke-rens Graadighed. Og, da det var først 1521, at Tausen kom hjem igjen, synes det rimeligt, at han endnu kan have været i Wittenberg 1520, da Luther*) offentlig paa Torret opbrændte den Banbulle, som Paven havde udstedt imod ham, og ved dette driftige Skridt for stedse løsrev sig fra Paven og den romerske Kirke. Tausen var Luthers Uands- beslagtede og var bleven hans Discipel. Hvad Under da, at han maatte føle sig kaldet til her at fortsætte hans Gjerning. Men aldrig saasnart begyndte han i Prædiken og Skrift at yttre de Meninger, som han havde inddruffet i Luthers Skole, førend han paadrog sig den bitterste Forfølgelse. Han kastes af Prioeren i Fængsel.***) Løsladt paa høiere Forbøn, sendes han til Viborg, som i Forviisning, for der at staae under strængeste Opsyn. Ogsaa her kastes han i Fængsel; og det var fra dette Fængsel, man fortæller, at han, da Byens Indvaanere forsamlede sig uden- for det, prædikede for den forsamlede Mængde ud igjennem Fangehullerne. Men hans Rygte naaer snart til Aalborg, hvor Kongen***) var. Han erklæres at være under Kongens Beskyttelse, og løslades. Men saa over- modige vare den Tids catholske Biskopper, og saa mægtig indbildte sig den Viborgske Biskop at være, at han, denne kongelige Beskyttelse til Trods, vover at lade den Kirke, som var Tausen indrømmet af Byen, lukke, saa at Tausen nødes til at prædike under aaben Himmel; ja han trues endog med Angreb af Biskoppens Ryttere saaledes, at Borgerne, for i Nødsfald at kunne forsvare deres Præst, møde bevæbnede i Kirken.

*) d. 10 December.

**) 1525.

***) Frederik 1., 1528.

Lausen udnævnes til Sognepræst ved Nicolai Kirke*) i Kjøbenhavn; men den Fred, som denne Udnævnelse syntes at kunne love ham, varede kun kort; thi, da Riget var uden Konge,**) og da Kongevalget, ved de catholske Biskoppers Rænker, uddroges; saa istandbragtes derved et nyt Angreb paa Lutheranerne; og Lausen, den fornemste Gjenstand for Hadet, indstevnes for Rigsraadet og dømmes til at have sit Præsteembede forbrudt og at være forviist fra Sjælland og Skaane: en Forviisning, der dog varede kun kort, da han, ved Forlig med Roskilde Biskop, skjøndt paa ydmygende Vilkaar, tilbagekaldes og igjen indsættes i sit Embede. Det var da vel hverken Gift eller Baal, Keisers og Paves vante Vaaben tilforn, der truede den danske Reformator; men en uafbrudt Kjæde af Forsølgelser og Gjenvordigheder havde dog hans Liv været under hans hele Virksomhed for den evangeliske Læres Udbredelse i Danmark.

Det er i Jlden at Guldet skal prøves og luttres. Saaledes er det ogsaa i Kampens og Stridens Jld at Sandheden skal prøves og renses; thi kun igjennem Trængsel og Fare fremgaaer den til Seier. Saaledes vilde Gud da ogsaa, at Gjenvordigheder skulde prøve de Mænds Standhaftighed, hvilke han udkaarede til at være Redskaber i sin Haand til Kirkeforbedringens Fuldsørelse. Men den samme Gud, som vilde, at menneskelig Svaghed skulde udvikle sig i Nød og Fare, og deri modnes til Fasthed og Bestandighed, var ogsaa den, som i Farens Stund stod Svagheden bi. Den samme Gud, som prøvede Sandhedens Mænd, hvis Mod og Udholdenhed i Kampen for Sandhed vi prise, var ogsaa den, som prøvede Sandhedens Fjender og forhærdede deres Hjerter, at de, forblindede i Overmod, og i deres Vanvid ligesom glemmende, at der over dem

*) 1529.

**) 1533—1536.

var en almægtig Gud, der spotter Daarens Afmagt, selv maatte falde i den Grav, som de havde gravet for Andre.

Naar da vor ædle Konge i sin Wiisdom har villet, at denne tredie 100 Aars Jubelfest, til Erindring om Kirkeforbedringens Indførelse ogsaa her i Landet, skulde høitideligholdes, ei alene i Kirke og Høiskole, men ogsaa i disse vore Lærdommens Planteskoler, da tør jeg af denne hæderlige Forsamling, der ved sin Nærværelse pryder denne vor Skolefest, haabe mig det tilgivet, at jeg, for at ogsaa de Yngre af denne Skoles Ungdom maatte indsee, hvori den Velgjerning, som der ved blev vort Fædreneland til Deel, har bestaaet, og hvor stor denne Velgjerning maa erkjendes at have været og at være, har troet, ikke at torde forbigaae, i et kort Omrids at fremstille baade Hovedtrækkene af Pavedømmets groveste Bedrag og et Billede af den Kamp, som Folk og Konge, i samfulde 19 Aar, maatte udholde med den mægtige catholske Geistlighed her i Landet.

Thi hvorledes skulde jeg troe, blot nogenlunde at røgte det Værende, som denne herlige Fest har overdraget mig i denne høitidelige Stund at varetage, dersom jeg ikke følte mig ret hjerteligen tilskyndet til at henvende min Tale ogsaa til Eder i Særdeleshed, I kjære Ynglinge, som kjærlige Forældre betroede til denne Skoles Omhu? Hvorledes skulde jeg kunne see Eder staae her i Kreds omkring mig, uden at sige Eder selv, at det ikke mindst er Eder, som jeg med min Tale har havt for Die og Tanke? I staae nu her, som denne Skoles Foster sønner, i en Alder, hvori de Fleste af Eder ikkun ahne, hvad det virkeligen betyder, at I ere her. Lad mig da paaminde Eder derom, at I ere her fremfor alt for at kjøbe Sandhed; thi af al den Kundskab, som Ungdommen i disse Lærdommens Værksteder skal stræbe efter at tilegne sig, er ingen vigtigere end Sandhedens Kundskab; den er som Kilden til alt Godt;

ja den er ligesom en Deel, en Gnist af Guddommen selv. *) Derfor erkjendes dens Værd ogsaa af den blotte naturlige Forstand, saa at enhver Fornuftig føler sig, saa at sige, tvungen til at elske og agte den; derfor har Sandhedens Følelse saadan Styrke i Menneskets Barm, at ingen uden den, som er aldeles forhardet, vilde kunne prøve paa, halsstarrigen at fornægte den, uden at Kindens blussende Rødme og Tungens Stammen vilde forraade ham. Koster det da ogsaa Møie og Anstrængelse, at komme til Sandheds Erkjendelse, lader det dog aldrig fortryde Eder, at paatage Eder denne Møie for at finde den! Af Eders Samvittighed ville I visseligen høste den sødeste Løn derfor; thi I skulle, naar I have fundet, hvad I søgte, i Eders Hjerter erkjende, at det var Sandheden, som gjorde Eder frie. Men, skulde dog enten egen Grublen eller Andres klogtige Tale stundom føre Eder i Tvivl og Forvirring, da forsager ikke! thi Gud har ei ladet Sandheden være uden Vidnesbyrd i Menneskets Hjerte. Men agter da paa den Stemme, som rører sig i Eders Indre! Det er Sandhedens Aand, der taler til Eder; den er en Røst uden Falskhed, en Leder uden Misvilsning.

Der kommer en Tid, naar I ere udgangne herfra, — naar Livet og Borgersamfundet har modtaget Eder, da Fædrenelandet, Dyden og Religionen vil vende sit Blik ogsaa til Eder. Da er det, I skulle prøves, om I ikke af Dorskhed og Ligegyldighed have forsømt itide at søge Sandhedens Kundskab, — om I ikke, af Egennytte eller Menneskefrugt, ville lade Eder hendrage til at forraade den. O mine kjære, unge Venner, aldre saavel som yngre, kalder da tilbage i Eders Sind det Billede af Sandhedens store, maastee haardeste, Kamp med Løgnen, som i disse Dage,

*) *Θειον η̄ ἀληθεια, παντων αγαθων η̄ ἀρχη.*

Denne Sentens, tagen af Plato, staaer som Indskrift paa Talerstolen i Skolens Solfennitets-Sal.

i Tale og i Skrift, i Kirke og i Skole, stilles Eder for Die! Lader Eders Hjerter da dybt gjennemtrænges af Tanken om, hvor dyrebar Sandheden maa være, som formaaer at opflamme menneskelig Svagthed med Mod til at gaae i saadan Kamp, og at væbne menneskelig Svagthed med Kraft til at bestaae i saadan Kamp!

Jeg veed det vel. Jeg taler til Eder, kjære unge Venner! om Tider, som skulle komme, som ere langt borte, saa at I nu ikke alle tilfulde fatte mine Ords Betydning. Men der er en Følelse, som jeg tør lide paa at Erindringen med sin mægtige Tryllestav skal fremkalde i Eders Hjerter i de kommende Dage; den har Gud nedlagt, stærk og mægtig, ogsaa i Ungdommens Barm; og til den er det, til Sandhedens Følelse, jeg henvender min Tale, og frygter ikke for, at det skal misforstaaes eller at det skal glemmes, naar jeg i denne festlige Stund, førend jeg slutter, lægger ogsaa Eder i Eders unge Alder, hiin vigtige Formaning paa Hjerte: "Køb Sandhed og sælg den ikke!" Hæder og Velsignelse er dog altid Sandhedens Seier og Løn; Skjændsel og Forbandelse Løgnens visse Straf.

Saa holde da Gud sin mægtige Haand over vort dyrebare Fædreland, vor elskede Konge og det hele Kongehuus. Gud lade Fred og Velstand og Sandhed blomstre her i Landet! Gud bevare Evangeliets sande Lære fremdeles iblandt os i sin Reenhed, og lade den stedse mere udbrede sin velgjørende Kraft, at alle Jordens Indvaanere kunne naae til Sandheds Erkjendelse, til Eenhed i Troe, at der maa blive een Hjord og een Hyrde! Det skee! —

II.

Cantate

ved samme Jubelfests Høitideligholdelse.

Orden af B. Borgen,

da Overlærer ved Metropolitan-skolen, nu Rector ved Randers lærde Skole.

Musikken af Organist P. Krosging.

Før Talen.

Før Tiderne blev, var du til i din Vælde,
 Du Lyfenes Fader! Alviisdommens Gud!
 Da tændte du Stjernerne høit over Fjelde,
 Du bød, og en Verden blev til ved dit Bud.
 Din Kjærlighed, Fader! lod Solen forgylde
 Det bølgende Hav, den velsignede Jord;
 Din Kjærlighed selv steg i Tidernes Fylde
 Til Forderig ned i dit levende Ord.

Thi over Edens skyggesfulde Stamme
 Cheruben havde svævet med sin Flamme,
 Og Herren havde talet med sin Røst;
 Men i Gethsemane, o vor Forsoner!
 Steg frem af Natten friske Blomstestkroner,
 Hviß bitter Kalk du drak til Verdens Trøst.
 Din Læbe havde Fred og Haab forjettet,
 Og i din Tornekrands var Rosen flettet,
 Hviß Kande qvægede den tunge Brost.

Da udgik din Apostelskare,
 Indviet af den Hellig Aand;
 De trodsed Frygt og Dødens Fare,
 Med Korset i den stærke Haand.
 Dg Evangeliets Røster virke,
 Som Længselstøner høit i Sky,
 Dg huldt-fredsalig Christi Kirke
 Sig reiser i sit Morgengry.

Men see! med tunge Skyer bag Tidens Dække
 Udfolder sig Aarhundredernes Række,
 Dg trindt om Korsets hellige Fod
 De færdes i Strid og Blod.
 Den mørke Dvertro, i vilde Kampe
 Med daarlig Kløgt, vil slukke Troens Lampe.
 En Hersker troner hist i Rom,
 Dg kalder Fyrster for sin Dom;
 Dg Herrens Ord, den friske Livets Kilde,
 Der skulde strømme med sin milde,
 Betsignende og rige Fylde,
 Skal ham alene som Fortolker hylde.
 Da vandred Munken om blandt Jordens Slægt,
 Dg folgte Salighed mod Guldets Bægt.
 Forgjæves Sandhed strider, tænker,
 For hjækt at bryde Mørkets Lænker;
 Men om det hjætte Mod i stille Taal
 Høit taler, Johan Hus! dit Frihedsbaal.

Men lovet være du, Gud i det Høie!
 Du havde vaaget med Fadersøie,
 Dg kjendte grandt den beleilige Tid.
 Du aabner den Knop, som Duften indflutter,

Du oplod Gellen for Martin Luther ;
 Der havde han virket som Bien med Glib.
 Til Herren han satte sin Lid og Styrke;
 Han spreded Forargelsens tykke Mørke,
 Dg Troens Kraft var hans Sværd i Strid.

Banstraalen lynet om hans Fjed,
 Han slukker dens Blus i Luen hed.
 Modig han triner for Keiserens Skranke,
 Herrens Ord er hans eneste Tanke,
 Dg ei for Rigets mægtige Raad
 Han kan tilbagefalde sin Daad.
 Saa drog han bort fra de truende Flammer,
 Dg fysisled paa Borgen i stille Kammer;
 Der tyded han Ordet med Haab og Trøst,
 At Folket kunde forstaae dets Røst.

Himlens Herre! til din Tre
 Giv Apostle atter ud,
 Dg den stærke, rene Lære
 Spirede med friske Skud.
 Høit fra Træet Fuglens Tone
 Lød som hellig Frihedsfang,
 Dg fra Syd dets Seierskrone
 Bøied sig mod Danmarks Wang.

Efter Talem.

Ja, hen imod Norden,
 Til Landet med Sø og med Skov,
 Hvor smukt, veldædigt den surende Plov
 Skrider hen over Jorden:
 Didhen, som baaret paa Englenes Vinger,
 Den hellige Tone sig svinger.
 Forunderlig klar
 Gaaer Morgenen frem over Dannevirke,
 Og gjenfødt straalere den christne Kirke,
 Omflyngtet af Bølgernes Glar.
 I den vægende Luft
 Stiger Lovsangen op fra de smilende Dale,
 Som Baarens Røst gjennem Bøgenes Sale,
 Livsalig som Rosernes Duft.

Thi findigt forskende med Aandens Kraft
 Gad mangen Wiis og forberedet Lyset,
 Og tolkede Ordet klart, at Danmark's Børn
 Det kunde tale med den danske Tunge.
 Du, Morten Borup! Mester i din Skole,
 Gav Sandhed Bidnesbyrd; — den djærve Tausen
 Gik ud fra dig med en Apostels Mod;
 Og Tredie Christian satte i sin Krone
 Det kosteligste Smykke, der har bød,
 At Ordet skulde lyde reent, saa vidt
 Som Kongens Scepter strakte over Landet.

Men som Himlens underfulde Sole
 Speile sig i Bølgens dybe Grund,

Saadan maatte Væren, kraftig, sund,
 Skinne klart igjen fra Værdoms Skole.
 Thi naar Videnskaben i sin Ro
 Tyder grundig, from den gamle Tale,
 Da forsvinder Døvlens mørke Dvale,
 Nanden hviler fri i hellig Tro.

Dg her i Kirkens og Høiskolens By
 Det mindre Tempel opløfter sig bly;
 Her, Kjærligheds Gud! skal Vaaren frembære
 Sin første Blomst at forkynde din Gæve;
 Blandt os berede du ogsaa et Sted,
 Hvor Sandheden søges i stille Fred:
 Et Lys for de barnligt forskende Tanker,
 For Troen og Haabet det første Anker!
 Aarhundreder drog over Fædrenes Grave,
 Mens Danmark eied din ypperste Gave;
 Du fattede vor Bugge paa Danmarks Bred,
 Dig være Priis i al Evighed!

Høit med Takken skal vor Bøn
 Til din Himmel stige:
 Giv os Naade ved din Søn!
 Fader! tilkomme dit Rige!
 Det komme ned fra din evige Trone,
 Dg sprede sin Fred over Kongens Krone
 Som Aftenglandsten rolig og skøn!
 Det komme velsignet til Høie og Lave,
 Dg vore med Kraft i Danmarks Have!
 Det lyse i Fredens Baretægt
 Over Fædrenelandet fra Slægt til Slægt!

Den aarlige offentlige Examen i Metropolitanskolen d. A. begynder den **25de** denne Maaned, og fortsættes i den Orden, som efterstaaende Schema udviser.

Hvilken Examen saavel Skolens Disciples Forældre eller Værger, som andre Skolens Velyndere og Venner herved ærbødigst indbydes at bære med deres Nærværelse.

Metropolitanskolen, den 20de September 1837.

N. Lang Nissen,

Dr. Philos., Professor og Rector scholæ,
Ridder af Danebrog.

Schema

over

Examinationens Gang ved den offentlige Examen

i September 1837 i Metropolitanskolen.

Mandagen d. 25de September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -12.	Latin	III Cl. A.
12 - 2.	Latin	II Cl. A.
4 - 6.	Hebraisk	IV Cl. B.

I III^{die} Classe B^s Læsestue.

9 -11.	Dansk	IV Cl. B.
11 - 2.	Hist. og Geogr.	III Cl. B.
4 - 6.	Hist. og Geogr.	I Cl.

Tirsdagen d. 26de September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Hist. og Geogr.	IV Cl. B.
11 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$.	Græsk	III Cl. A.
4 - 6.	Dansk	I Cl.

I III^{die} Classe B^s Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Fransk	III Cl. B.
11 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$.	Dansk	II Cl. AB.
4 - 6.	Relig. og Bibelh.	II Cl. B.

Onsdagen d. 27de September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -11.	Fransk	I Cl.
11 -12.	Naturhistorie	II Cl. B.
12 - 1.	Naturhistorie	II Cl. A.

9 -12.	Latinsk Stül.
12 - 2.	Tydsk Stül.

Torsdagen d. 28de September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Latin	IV Cl. B.
11 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$.	Hist. og Geogr.	II Cl. A.
4 - 6.	Latin	II Cl. B.

I III^{die} Classe B^s Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Hist. og Geogr.	III Cl. A.
11 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$.	Tydsk	IV Cl. B.
4 - 6.	Fransk	IV Cl. B.

Fredagen d. 29de September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Hebraisk	III Cl. A.
11 $\frac{1}{2}$ - 2.	Latin	III Cl. B.
4 - 6.	Latin	I Cl.

I III^{die} Classe B^s Læsestue.

9 -11 $\frac{1}{2}$.	Mathematik	II Cl. A.
11 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$.	Arithmetik	II Cl. B.
4 - 6.	Mathematik	IV Cl. B.

Löverdagen d. 30te September.

I IV^{de} Classes Læsestue.

9 -11.	Tydsk	I Cl.
11 -12.	Fransk	II Cl. B.
12 - 1.	Fransk	II Cl. A.

I III^{die} Classe B^s Læsestue.

12 - 2.	Relig. og Bibelh.	I Cl.
9 -12.	Version fra Latin.	

Mandagen d. 2den October

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Græsk	IV Cl. B.
11½ - 1½.	Tydsk	III Cl. B.
4 - 6.	Relig. og Bibelh.	IV Cl. B.

I IIIde Classe B' Læsestue.

9 - 10½.	Dansk	III Cl. A.
11 - 1.	Arithmetik	I Cl.
4 - 6.	Tydsk	II Cl. AB.

Tirsdagen d. 3die October.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Græsk	III Cl. B.
12 - 2.	Hist. og Geogr.	II Cl. B.
4 - 6.	Relig. og Bibelh.	II Cl. A.

I IIIde Classe B' Læsestue.

9 - 11.	Fransk	III Cl. A.
11½ - 2.	Relig. og Bibelh.	III Cl. B.
4 - 6.	Tydsk	III Cl. A.

Onsdagen d. 4de October.

I IVde Classes Læsestue.

12 - 2.	Naturhistorie . . .	I Cl.
9 - 12.	Dansk Stil.	
12 - 2.	Fransk Stil.	

Torsdagen d. 5te October.

I IVde Classes Læsestue.

9 - 11½.	Relig. og Bibelh.	III Cl. A.
11½ - 1½.	Græsk	II Cl. B.
4 - 6.	Græsk	II Cl. A.

I IIIde Classe B' Læsestue.

9 - 11.	Dansk	III Cl. B.
11½ - 2.	Mathematik	III Cl. A.
4 - 6.	Mathematik	III Cl. B.

Skriftlig Examen.

Onsdagen d. 27de September.

9-12.	Latinsk Stil	IV Cl. B.
—	—	III Cl. A.
—	—	III Cl. B.
—	—	II Cl. A.
12- 2.	Tydsk Stil	IV Cl. B.

Löverdagen d. 30te September.

9-12.	Version fra Latin .	IV Cl. B.
—	—	III Cl. A.
—	—	III Cl. B.
—	—	II Cl. A.

Onsdagen d. 4de October.

9-12.	Dansk Stil	IV Cl. B.
—	—	III Cl. A.
—	—	III Cl. B.
—	—	II Cl. AB.
—	—	I Cl.
12- 2.	Fransk Stil	IV Cl. B.

De Candidater, som i Aar dimitteres til Academiet, ere:

1. *Georg Frederik Wilhelm Lund*, en Søn af afg. Districtschi-
rurg paa Vestmanöe ved Island Carl Ferdinand Lund;
2. *Herman Gustav Emil Ibsen*, en Søn af Hr. Cancellieraad Sö-
ren Kaas Ibsen, Bye- og Herredsfoged i Rødbye paa Lolland;
3. *Ferdinand Victor Alphons Prosch*, en Søn af Hr. Overkrigs-
commissair Henrich William Prosch, Cancellist i Generalqvar-
termesterstabens Bureau;
4. *Brun Juul Fog*, en Søn af afg. Capitain og Vceiermester
Lauritz Fog heraf Staden;
5. *Lorents Christian Hansteen*, en Søn af afg. Grosserer Ma-
thias Folsack Hansteen heraf Staden;
6. *Ulrik Peter Christian Nissen*, en Søn af Hr. Söekrigscom-
missair og Proviantforvalter Christian Frederik Nissen;
7. *Daniel Carl Erhardt Luplau*, en Søn af afg. Pastor Daniel
Luplau til Skjörpinge i Sjælland;
8. *Jens Christian Hostrup*, en Søn af afg. Justeermester Peder
Hostrup heraf Staden;
9. *Jacob Andreas Olavesen*, en Søn af Hr. Niels Olavesen, Bud
ved det Kongelige Lotto;
10. *Andreas Black*, en Søn af forrige Theehandler og Kjöbmand
Hr. Axel Black heraf Staden;
11. *Peter Carl Frederik Höcgh Jensen*, en Søn af Skolelærer og
Kirkesanger i Gjentofte Hr. Frederik Jensen;
12. *Christian Andreas Leopold Mantzius*, en Søn af Hr. Capitain
og Compagniechef ved 2^{det} jydsk Infanterieregiment Carl Jo-
han Peter von Mantzius;
13. *Ove Gotthilf Berger Bloch*, en Søn af Hr. Justitsraad Julius
Gustav Bloch, Bogholder og Revisor under den Kongelige
Direction for Universitetet og de lærde Skoler.